

אנפילקסיס

מה זה אנפילקסיס?

אנפילקסיס (הלם אלרגי), היא תגובה אלרגית חריפה וקיצונית, המתפתחת במהירות ועלולה לסכן חיים. התגובה מופיעה לאחר חשיפה לאלרגן (הגורם לאלרגיה) אליו האדם רגיש, אך לא תמיד ניתן לאתר חשיפה ברורה שהובילה למצב. יכול להתפתח מספר דקות עד שעות לאחר החשיפה.

יש לזכור שתגובה אלרגית – אנפילקטית עלולה להביא למוות אם לא תטופל כראוי!

מהם סימני אנפילקסיס?

מערכת הנשימה – שיעול, קוצר נשימה, צפצופים, צרידות פתאומית, תחושת מחנק ("כדור בגרון"), נזלת מימית והתעטשויות.

לב וכלי דם - דופק איטי או מהיר שינויים בקצב הלב, סומק כללי, ירידה פתאומית בלחץ דם – הלם (שוק).

מערכת עצבים - סחרחורת, בלבול, אובדן שליטה על סוגרים, פרכוסים, אפאטיה/ישנוניות, איבוד הכרה.

עור – גרד חזק ופתאומי, סומק וגלי חום, כתמים אדומים ומורמים מהעור (אורטיקריה), נפיחות ובצקת של השפתיים, עפעפיים, לשון.

מערכת עיכול – בחילות, כאבי בטן, הקאות שלשולים.

מה גורם לאנפילקסיס?

1. **תרופות**

2. **מזון** – אגוזים, בוטנים, חלבון ביצה, שומשום (טחינה), חלב ומוצריו, דגים, פירות ים (שרימפס, צדפות וסרטנים).

3. **עקיצות חרקים** – דבורים, צרעות.

4. **מוצרי גומי (לטקס)** – כפפות, צנתרים, בלונים, קונדומים.

5. **גורמים סביבתיים** – חשיפה לצמחים, חום, קור, פעילות גופנית (נדיר).

מה עושים?

חשוב לזהות במהירות את הסימנים הראשונים של התגובה ולפעול במהירות מאחר והתגובה עלולה להתפתח במהירות ולסכן את חייו. יש ליידע את האנשים סביבך, להזעיק שירותי חירום (מד"א – 101), ובמידת הצורך להזריק אדרנלין (אפי-פן) במזרק אישי אוטומטי במידה וקיים.

הטיפול הרפואי יכלול מתן זריקת אדרנלין. ייתכן וינתנו תרופות נוספות כגון סטרואידים, תרופות אנטי היסטמיניות וניטור הדוק. לעיתים יהיה צורך באשפוז להמשך השגחה.

אנשים וילדים עם חשד לתגובה אנפילקטית ישוחררו מהמיון עם מרשם למזרק אדרנלין (אפי-פן), אותו עליהם לשאת איתם תמיד. בנוסף יש לענוד צמיד רפואי.

הדרכה על הזרקה עצמית של אפי-פן

לפני תחילת ההזרקה:

1. להחליט לפי המצב (מהירות ועוצמת התגובה) אם יש צורך בהזרקת אדרנלין.
2. במידה והתגובה מתפתחת במהירות, יש קוצר נשימה, צרידות וערפול הכרה יש להזריק מיידית את האדרנלין לירך ע"פ ההוראות הבאות:

ביצוע ההזרקה:

1. מחזיקים את המזרק ביד כשהקצה האדום (עם המחט) כלפי מטה.
  2. שולפים ביד השנייה את הפקק הכחול.
  3. מהדקים את המכנס ומצמידים בחוזקה או בלחץ את הצד האדום של המזרק לירך (דרך הבגדים!). מרגישים נקישה בעת שהמחט חודרת אל השריר.
  4. משאירים את המזרק צמוד לירך וסופרים עד 10.
  5. מוציאים את המזרק ומכופפים את המחט כדי שלא להידקר.
  6. יש ליצור קשר עם מוקד חירום כמו מד"א בטלפון 101 ולדווח לבני המשפחה. מומלץ לצפות בסרטוני הדרכה באינטרנט לצורך הדגמת אופן השימוש.
- יש להמשיך מעקב מומחה אלרגיה ילדים במסגרת קופ"ח, שיבצע בירור מקיף לצורך אבחון חד משמעי וזיהוי הגורם האלרגי. יש להימנע מהחשיפה לאלרגנים ידועים.

בברכת רפואה שלמה,

צוות מלר"ד ילדים מרכז רפואי חולים העמק